

Huvudman

Linköpings kommun
utbildningsforvaltningen@utb.linkoping.se

Beslut

Datum 2025-01-08

Dnr SI 2024:6317

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av anpassad grundskola Nya Rydsskolan i Linköpings kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den **8 april 2025** ha vidtagit nedan angiven åtgärd avseende brist rörande kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Linköpings kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Linköpings kommun ska vidta följande åtgärder

Kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck

1. Se till att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i elevernas utbildning i årskurs 7-9. Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder ska framgå i vilka sammanhang, till exempel i vilka ämnen eller ämnesområden och årskurser, samt på vilket sätt kunskapsområdet behandlas i elevernas utbildning. (Läroplan för anpassade grundskolan (Lgra22), 1. Skolans värdegrund och uppdrag, 2.2 Kunskaper samt 2.8 Rektorns ansvar)

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun en anmärkning avseende brist rörande beslut om åtgärdsprogram. Linköpings kommun ska senast den **8 april 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmälan till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd, beslut om enskild undervisning samt beslut om anpassad studiegång.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:6317) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2024 inlett en tillsyn av Nya Rydsskolan - anpassad grundskola i Linköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Nya Rydsskolan - anpassad grundskola följer gällande bestämmelser om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck, extra anpassningar, anmälan till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd, beslut om åtgärdsprogram samt beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan samt lektionsobservationer mellan den 26 och 27 november 2024. En digital intervju med rektorn genomfördes den 6 december 2024. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat samtliga åtgärdsprogram med tillhörande utredningar, beslut om enskild undervisning, beslut om anpassad studiegång och individuella utvecklingsplaner med tillhörande omdömen. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen från rektorn samt av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas återkommande under elevernas skolgång. Detta görs bland annat genom återkommande teman som framgår av elevhälsans så kallade årshjul.

Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår dock att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck inte behandlas återkommande i elevernas utbildning. Av intervju med lärare framgår att undervisning i kunskapsområdet sker spontant i samband med annan undervisning men att det inte finns en plan på skolan för att säkerställa att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i elevernas utbildning. Lärarna uppger vidare att de saknar kompetens att undervisa i hedersrelaterat våld och förtryck. Elevhälsan uppger likaså att det inte genomförs någon undervisning i kunskapsområdet men att frågor kopplade till ämnesområdet diskuteras spontant om de uppkommer i samtal med elever. Av intervju med rektorn framgår att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande som en del av elevhälsans så kallade årshjul i temat sexualitet, samtycke och relationer. Rektorn uppger att kunskapsområdet även framgår av skolans handlingsplan för arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck. Rektorn uppger dock att det finns ett behov av kompetensutveckling bland skolans personal för att konkret undervisa i kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck.

Rättslig reglering

Av läroplanen för anpassade grundskolan framgår att skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer. Utbildningen ska därigenom främja alla elevers hälsa och välbefinnande samt stärka deras förutsättningar att göra medvetna och självständiga val. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke. I utbildningen ska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck kritiskt granskas. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur relationer och sexualitet framställs i olika medier

och sammanhang, bland annat i pornografi. (Lgra22, 1. Skolans värdegrund och uppdrag)

Av läroplanen för anpassade grundskolan framgår vidare att skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola har fått kunskaper om området sexualitet, samtycke och relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. (Lgra22, 2.2 Kunskaper)

Av läroplanen för anpassade grundskolan framgår också att rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen. (Lgra22, 2.8 Rektorns ansvar)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer behandlas återkommande under elevernas utbildning. Skolinspektionen bedömer dock att det finns brister i arbetet med att återkommande i elevernas utbildning behandla kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck. Tillsynen visar visserligen att skolan har en handlingsplan för arbete mot hedersrelaterat förtryck samt att kunskapsområdet är en del av elevhälsans så kallade årshjul. Av intervjuer med såväl lärare som elevhälsan framgår dock att undervisning enbart sker spontant i samband med annan undervisning och inte återkommande. Skolinspektionen bedömer därför att kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck inte uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Linköpings kommuns verksamhet vid Nya Rydsskolan – anpassad grundskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller kunskapsområdet hedersrelaterat våld och förtryck. Det finns därför skäl att förelägga Linköpings kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Anmärkning

Beslut om åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Genom dokumentstudier av skolans samtliga åtgärdsprogram framgår att det är skolans biträdande rektor som har fattat besluten om åtgärdsprogram. Av intervju med rektorn framgår att rektorn inte har överlåtit beslutanderätten till den biträdande rektorn. Enligt rektorn är det inte tekniskt möjligt för rektorn att fatta beslut om åtgärdsprogram då rektorn är ny och under höstterminen har saknat behörighet till de digitala systemen, detta förväntas dock vara åtgärdat vid årsskiftet 2024/25.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister gällande beslut om åtgärdsprogram. Tillsynen visar att samtliga åtgärdsprogram beslutats av skolans biträdande rektor, trots att denne inte har delegation att fatta sådana beslut. Tillsynen visar dock att detta beror på ett tekniskt problem som förväntas vara åtgärdat i samband med årsskiftet 2024/25.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Linköpings kommuns verksamhet vid Nya Rydsskolan - anpassad grundskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om åtgärdsprogram. Utredningen visar att skolans biträdande rektor fattat beslut om åtgärdsprogram trots att denne inte har delegation att fatta sådana beslut. Dock framgår att detta varit en tillfällig lösning på grund av tekniska problem samt att dessa problem förväntas vara åtgärdade vid årsskiftet 2024/25. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Linköpings kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar och anmälan till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elever som befaras inte kommer uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ges extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Lärare och rektorn ger exempel på extra anpassningar såsom bildstöd och digitala hjälpmedel. Av samtliga intervjuer framgår vidare att extra anpassningar dokumenteras och utvärderas regelbundet samt att justeringar av de extra anpassningarna görs utifrån utvärderingen. Rektorn och elevhälsan uppger att elevhälsans professioner vid behov är delaktiga i utformning och justering av elevers extra anpassningar.

Anmälan till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att samtliga elever som, trots extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen befaras inte kommer uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, anmäls till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd. Rektorn uppger att lärare anmäler elever till elevhälsoteamet, där rektorn deltar, om de befarar att en elev inte kommer uppnå betygskriterierna eller kriterierna för bedömning som minst ska uppfyllas. Vidare framgår av intervjuer med

lärare, elevhälsan och rektorn att elever även anmäls till rektorn för utredning om behov av särskilt stöd om de uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation, såsom exempelvis utåtagerande beteende eller frånvaro.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om enskild undervisning och beslut om anpassad studiegång

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av åtgärdsprogram framgår att biträdande rektor beslutat om åtgärdsprogram där det framgår att tre elever har beslut om enskild undervisning samt att en elev har beslut om anpassad studiegång. Av

dokumentstudier framgår dock att rektorn fattat separata beslut om enskild undervisning och anpassad studiegång för dessa elever. Rektorn uppger att skälet till att biträdande rektorn beslutat om åtgärdsprogram, där det framgår att elever ges särskilt stöd i form av enskild undervisning respektive anpassad studiegång, är att rektorn saknat behörighet till det digitala systemet där dessa beslut fattats. Enligt rektorn har rektorn därför upprättat separata beslut om enskild undervisning respektive anpassad studiegång för berörda elever.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bland annat att åtgärdsprogram beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i anpassade grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Av skollagen framgår även att om det särskilda stödet för en elev i anpassade grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Anna Åhman Lundberg

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Åhman Lundberg

X Caroline Göth

Föredragande
Signerat av: Caroline Göth